

Em fa una mica de vergonya dir-ho, i més així, en públic, però a mi m'agrada ajudar. Potser és més normal que t'agradin les patates fregides, les pel·lícules d'aventures i les nenes amb trenes, posem per cas, però el que és a mi, a més de totes aquestes coses, i moltes d'altres, el que m'agrada més de tot és ajudar.

A casa, paro taula, baixo les escombraries, porto el diari al pare, escolto les històries de l'avi, vaig a comprar el pa, el vi i el que calgui... No. La pols, no. La pols no me la deixen treure d'ençà un dia que, per l'empenta que hi posava, em vaig carregar un gerro d'una porcellana més fina que l'orella d'un gat.

Una tarda, en sortir d'escola d'allò més cansat després d'haver ajudat a guanyar el partit de futbol entre la meua classe i la dels més ganàpies, en entrar al metro i trobar seients buits, en vaig aprofitar un i m'hi vaig escarxofar contra el meu costum de viatjar dret. Dues parades enllà la cosa es va complicar. Hi havia una gentada que Déu n'hi do: empentes, crits, rialles, males cares, de tot, com sempre. I, de sobte, en aixecar els ulls, em vaig adonar d'una dona gran, molt poqueta cosa, que s'ho passava molt malament. Vaig envermellar: com em podia estar assegut jo, un bordegàs jove i fort com un roure, mentre una bona dona que ja havia fet atots s'estava dreta i sotmesa a tota mena de sotrats i batzegades?

Hi havia tanta gent, que ens va costar que ella ocupés el meu lloc. Un cop asseguda, vaig desviar la mirada perquè si hi ha una cosa que no m'agrada és que em donin les gràcies, i em vaig despistar tot intentant desxifrar les paraules d'un diari, escrites em lletres gruixudes, que un dels passatgers asseguts mantenia obert amb dificultats.

En ser a la parada de casa vaig haver de lluitar per fer camí cap a la porta de sortida. Algú se m'havia arapat a l'anorac: era la velleta que havia deixat seure i que no hauria pogut sortir si jo no l'ajudava a obrir-se pas entre la gentada. Ens vam tornar a trobar de costat a les escales automàtiques i, abans de sortir al carrer, vaig tenir ocasió d'aguantar-li la porta de sortida que, quan hi ha corrent d'aire, pesa més que un ruc mort. Amb quatre gambades la vaig deixar enrera, fins que la tornava a tenir al costat en esperar que el semàfor canviés de color. Com que la clissava de reüll, em vaig adonar que ella no em treia la mirada del damunt. No em vaig poder estar de mirar-me-la, també, per tornar-li la rialleta que m'adreçada.

Vam travessar el carrer junts i ella se'm va repenjar al braç. Se la veia tan feble que feia l'efecte que un cop de vent se la podia emportar. Quan vam arribar a l'altra vorera em va dir, amb un filet de veu, talment la velleta de les rondalles:

— Té noi: és l'únic que et puc donar. Procura llegir-lo, però serà millor que no te'n surtis per més que ho intentis...

I em va posar a la mà un llibret de poc gruix, folrat de paper blau, amb una etiqueta a la coberta on, amb lletres recargolades i passades de moda, vaig poder llegir: *El llibre de la desgràcia*.

En aixecar la vista per saber quina cara havia de posar, la velleta s'havia fos com per art d'encantament. Bufa! Com s'ho havia fet? I, tot seguit, vaig recordar que un moment abans havia pensat que era com una fulla d'arbre, però allò era només un pensament en sentit figurat, vaja, perquè mai no s'ha vist, si més no a casa nostra, que el vent s'endugui les persones pels carrers de la ciutat.

Com que tenia una gana que se m'emportava, no hi vaig pensar més i vaig anar cap a casa. En posar el llibret a la butxaca de l'anorac, no pensava que hi tenia un forat com la boca d'un hipopòtam. Uns moments després, però, vaig tenir la sensació que m'havia caigut alguna cosa... Portava la carpeta, amb les llibretes, els retoladors, el llibre de ciències. Em vaig palpar per damunt: tenia la

Un xicot de sort

cartera al seu lloc, el mocador, la bossa de pipes, la targeta del metro... Semblava que no em faltava res, però no em podia treure de sobre la sensació d'haver deixat caure alguna cosa. Vaig posar la mà a la butxaca de l'anorac i em vaig adonar que el braç se m'hi esmunyia sense que res l'aturés. Justa la fusta! *El llibre de la desgràcia* havia desaparegut!

Com que no podia haver caigut molt lluny, vaig refer les meves passes amb la mirada clavada a terra. Cosa de deu metres enllà el vaig veure: estava estintolat sobre el límit de la vorera, en un precari equilibri, a punt de caure cap a les llambordes, només que en acostar-m'hi més vaig veure que, si queia, penetraria en el conducte que s'emportava l'aigua dels carrers. Quan m'ajupia per recollir-lo amb tota la cura del món, un gos petaner i vagabund que buscava rosegons pertot arreu hi va arribar primer i el va ensumar. Vaig tenir el temps just d'arreglar el llibre en el moment que, envès pel seu musell, lliscava cap a la clavaguera.

El vaig retenir a la mà després d'espolsar-lo i vaig continuar el camí. Un cop a casa, ja no vaig tenir repòs: llevat de la meua germana, que s'estava tot el temps agafada al telèfon dient: «Ah, sí? No! Sí, sí, sí...! No!», la mare, el pare, l'avi i jo érem l'activitat personificada: l'un netejava la gàbia dels ocells, l'altra pelava patates, jo parava taula, repassava mentalment la lliçó, recordava la jugada del tercer gol i tots, tots escoltàvem el pare que, amb el diari a la mà, corria amunt i avall per fer-nos saber les notícies del dia que ens podien interessar més.

En havent sopat, mentre la televisió funcionava per inèrcia i sense veu, ja que la mare era a la cuina fregant els plats, el pare seguia amb el diari, l'avi pesava figues a la poltrona i la nena tornava a dir que sí i que no amb l'auricular clavat a l'orella, jo resolva els problemes a tota velocitat, que per això hi tenia la mà trencada: un dipòsit de mil litres s'omplia a raig d'una aixeta que deixava anar tres litres per minut, i calia saber quantes aixetes que ragessin dos litres cada tres quarts de minut es necessitarien per omplir-lo en el mateix temps, i embolica que fa fort!

Abans d'anar a dormir encara vaig poder ajudar la mare a plegar llençols, l'avi a tapar les gàbies dels ocells, el pare a resoldre uns mots encreuats i la meua germana a trobar la maquineta d'afaitar-se les cames. Quan vaig posar el cap sobre el coixí estava rebenat. Però, així i tot, vaig escorcollar la tauleta de nit per arreglar el *Mecanoscrit* que ja havia llegit cinc o sis cops pel cap baix, quan els meus dits van ensopegar amb el llibret que havia oblidat per complet. Ja el tenia a les mans i havia tornat a llegir el títol: *El llibre de la desgràcia*, i mig recordava les paraules tan enigmàtiques que m'havia dit la velleta en oferir-me'l, però els ulls se m'aclucaven i em va rellicar dels dits per entaforar-se entre la paret i l'extrem del llit. Vaig intentar pescar-lo abans que caigués per terra, però la mà no passava per l'esclatxa. Em vaig llevar disposat a arreglar-lo tot estirant-me per terra, ben pla, que era l'única manera d'arribar sota el llit. Vaig estirar el braç a les palpentes i la mà va ensopegar amb un estri que no vaig identificar fins més endavant, quan ja era massa tard, perquè la rateta que la mare havia parat per atrapar la família de ratolins que es crusprien la roba dels armaris ja s'havia disparat i els meus xiscles havien concentrat tota la família a la meua cambra. Quan vaig aconseguir de sortir de sota el llit amb la rateta que em mossegava els dits, despeninat, ple de pols, me'ls vaig trobar que em miraven com si veiessin una aparició: el pare va cuitar a desfer-me de la tenalla de ferro, la mare em va embolicar els dits amb una tireta, l'avi em va fer beure un didal d'aigua del Carme i la meua germana, que no tocava de peus a terra, explicava per telèfon a una amiga que acabaven d'atrapar una rata que s'assemblava d'allò més al seu germà.

Dos dies més tard, quan ja podia moure els dits, vaig recordar que el

llibret encara devia ser sota el llit, però no el vaig veure. La mare en sabia alguna cosa, ja que l'havia trobat en passar baieta. Tot el que es referia a aquell llibret era molt misteriós. Era el primer llibre que se'm resistia a ser llegit, una cosa ben absurda, a primera vista. I va resultar que a casa tots l'havien vist però ningú no sabia on havia anat a parar: la mare l'havia deixat sobre el televisió; el pare l'havia fet servir per evitar que l'aire s'emportés unes factures; la meua germana, per apuntar-hi un número de telèfon; l'avi, per faltar una gàbia que ballava... M'hi vaig resignar, a perdre'l, però hi pensava sovint i també en el que m'havia dit la velleta quan me l'havia regalat: «Té, noi: és l'únic que et puc donar. Procura llegir-lo, però serà millor que no te'n surtis per més que ho intentis...»

Una tarda que tot havia anat de primera, després d'haver ajudat a marcar els dos gols del meu equip, d'haver col·laborat amb la mare a fer pomes al forn i amb el pare a arreglar una aixeta que degotava, les paraules de la vella se'm van fer d'allò més clares: no havia aconseguit de llegir-lo, *El llibre de la desgràcia*, perquè jo sóc un xicot de sort.

Joaquim Carbó

Nascut a Caldes de Malavella (la Selva) el 1932, Joaquim Carbó i Masllorens és autor de narracions de caire realista i descriptiu. Premi Victor Català 1965, ha publicat diverses novel·les i s'ha dedicat a la literatura juvenil, amb obres com «La casa sota la sorra» (premi Joaquim Ruyra 1965) i «Tu, què hi fas aquí» (premi J.M. Folch i Torres 1969). Va ser finalista del premi Sant Jordi 1966 amb «Els orangutans» i l'any passat va guanyar amb «L'ocell meravellós» el premi del departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat al millor text destinat a nens.

L'AVUI CONVOCARÀ UN CONCURS DE CONTES EN EL QUAL PODRAN PARTICIPAR ELS LECTORS D'AQUESTES PLANES

Aviat en coneixereu les bases